

ПРОГРАМА
вступного фахового випробування

для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня „**Магістр**”
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня „**Бакалавр (або Спеціаліст)**”

напрямок підготовки 0101 Педагогіка
спеціальність 8.010105 Соціальна педагогіка

Київ 2011

Пояснювальна записка

Процеси суспільно-економічних трансформацій в Україні визначають зміну пріоритетів державної соціальної політики, що, у свою чергу, обумовлює розвиток соціальної педагогіки як теорії та професійної діяльності. Сьогодні постає необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців управлінської ланки, викладачів соціально-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах, керівників центрів соціальних служб, які були б готові до здійснення професійної соціально-педагогічної допомоги цільовим групам клієнтів.

З огляду на трансформацію ступеневої підготовки фахівця в умовах вищого навчального закладу особливого значення набуває розробка теоретичних основ підготовки магістрів спеціальності “Соціальна педагогіка”.

Програма вступних екзаменів на освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр» передбачає виявлення рівня готовності сучасного фахівця соціально-педагогічної сфери до: визначення ефективних умов соціалізації особистості в сучасному суспільстві; вивчення дії об’єктивних і суб’єктивних факторів соціального середовища, характеру їх впливу на формування особистості; дослідження закономірностей та перспектив соціальної взаємодії особистості та середовища; розробки механізмів регулювання та корекції відносин особистості та суспільства.

Майбутні магістри мають **знати**: сутності сутність педагогіки як науки; принципів та методів соціально педагогічної діяльності; особливостей соціалізації особистості в різних мікросоціумах; попередження негативного впливу факторів соціального середовища на особистість; характеристики загальних технологій соціально-педагогічної діяльності і технологій організації соціально-педагогічної роботи з різними групами клієнтів; можливостей та умов ефективної реалізації загальнонаукових та специфічних методів в практиці соціально-педагогічної роботи .

Абітурієнти мають виявити такі **вміння**: аналізувати різні фактори впливу на соціалізацію особистості; диференціювати зміст діяльності відповідно до різних об’єктів, суб’єктів та напрямів соціально-педагогічної роботи; добирати та адаптувати відповідно до мети, особливостей клієнтів і реальної ситуації технології соціально-педагогічної роботи , методи та прийоми реалізації завдань соціально-педагогічної роботи; проектувати, планувати, організовувати та аналізувати організаційні форми соціально-педагогічної роботи; будувати стратегію соціально-педагогічної роботи спрямовану на саморозвиток особистості дитини та молодшої людини, реалізацію її творчого потенціалу, здібностей, задатків, активізації зусиль клієнтів (індивідів, груп, спільнот) на вирішення власних проблем .

Програма включає два модулі: I – « Теоретичні засади соціальної педагогіки» (11 тем) та II – « Технології соціально-педагогічної роботи» (15 тем).

Білеті вступних іспитів включають **п'ять** питань. Пропонується така система оцінюванн – максимальна оцінка – 200 балів, з них:

1 питання – максимальнo 35 балів

2 питання – максимальнo 35 балів

3 питання – максимальнo 40 балів

4 питання – максимальнo – 40 балів

5 питання –максимально – 50 балів

Відповідно:0 – 123 «незадовільно»; 124 – 150 «задовільно»;

151-175 «добре»; 176-200 «відмінно»

I. Соціальна педагогіка

Тема 1. Предмет та завдання соціальної педагогіки

Сутність соціальної педагогіки як науки. Предмет та завдання соціальної педагогіки. Зв'язок соціальної педагогіки з іншими науками та галузями суспільної практики. Місце соціальної педагогіки в системі педагогічних наук. Аналіз поглядів вітчизняних науковців на зміст соціальної педагогіки як системи наукових знань.

Тема 2. Історична ретроспектива становлення та розвитку соціально-педагогічної практики

Культурно-історичні передумови зародження благодійництва в Київській Русі. Князь Володимир як засновник системи соціальної опіки. “Руська правда” Ярослава Мудрого – прообраз сучасних соціальних програм. Питання соціальної підтримки в “Духовній” Володимира Мономаха.

Традиції соціальної підтримки населення за часів козацтва. Соціально-благодійна діяльність українських братств. Сільська громада як осередок соціального захисту нужденних. Особливості соціальної підтримки населення в Україні в кінці XIX на початку XX ст. Соціально-педагогічна діяльність у 20-30 роки XX ст. Роль А.С. Макаренка та С.Т. Шацького у розвитку соціально-педагогічної діяльності. Особливості соціально-педагогічної діяльності в 60-80 р.р. XX ст.

Характеристика соціально-педагогічної практики наприкінці XX початку XXI століття.

Тема 3. Основні поняття соціальної педагогіки

Поняття тезаурусу соціальної педагогіки. Соціалізація – базова категорія соціальної педагогіки. Характеристика соціального виховання як складової соціалізації особистості. Соціальне середовища як необхідна умова соціалізації особистості. Соціальна адаптація, її різновиди. Взаємозв'язок

соціалізації та соціальної адаптації. Зміст та види соціальної профілактики. Сутність соціальної реабілітації. Соціальна допомога та соціальні послуги в структурі соціального обслуговування.

Тема 4. Сутність процесу соціалізації особистості

Сучасні підходи до визначення соціалізації. Види соціалізації. Характеристика факторів соціалізації особистості.

Механізми соціалізації: рефлексійний, традиційний, інституційний, стилізований, міжособистісний.

Загальна характеристика основних етапів соціалізації. Особливості формування особистості на різних етапах соціалізації. Моделі соціалізації: модель З.Фрейда, модель “міжособистісного спілкування” (Ч.Кулі, Дж. Мід), “когнітивна” модель соціалізації (Ж. Піаже, Маслоу, Л.Кольберг). Еволюційна теорія соціалізації (Е.Г. Еріксон). Особливості соціалізації дітей та молоді в сучасних умовах.

Тема 5. Характеристика соціально-педагогічної діяльності

Сутність соціально-педагогічної діяльності. Структура соціально-педагогічної діяльності. Характеристика її суб'єктів та об'єктів. Поняття принципів соціально-педагогічної діяльності, їх класифікація. Функції соціально-педагогічної роботи соціального педагога. Технології соціально-педагогічної діяльності. Класифікація методів соціально-педагогічної діяльності (педагогічні, психологічні, соціологічні, соціально-педагогічної роботи). Технології вуличної соціально-педагогічної роботи. Інформаційно-рекламні технології соціально-педагогічної роботи. Організаційні форми соціально-педагогічної роботи. Особливості волонтерського руху в Україні. Порівняльний аналіз соціально-педагогічної діяльності фахівців та роботи волонтерів.

Тема 6. Нормативно-правове забезпечення соціально-педагогічної діяльності

Законодавча база України щодо забезпечення соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю. Характеристика прав дитини. Основні напрямки соціально-правової діяльності фахівців в українському суспільстві. Діяльність соціального педагога щодо захисту прав дітей та молоді з обмеженими функціональними можливостями. Особливості діяльності соціального педагога щодо захисту прав та інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Тема 7. Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості

Сім'я як мала група та соціальний інститут. Соціалізуючі функції сім'ї. Параметри сім'ї. Функції сім'ї як соціального інституту. Типологія сімей. Поняття батьківства та батьківської позиції. Стилі батьківства, їх вплив на формування особистості дитини.

Напрями соціально-педагогічної роботи з сім'єю. Характеристика соціального супроводу сім'ї. Типологія форм соціально-педагогічної роботи з сім'єю. Соціальна підтримка молодих сімей. Особливості соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах. Причини соціального сирітства в Україні. Типологія „дітей

вулиці”. Особливості соціалізації дітей у закладах інтернатного типу. Сімейні форми виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Створення та соціальний супровід прийомних сімей та ДБСТ.

Тема 8. Соціально-психологічний портрет особистості з обмеженими функціональними можливостями

Поняття інвалідності. Характеристика видів відхилень у здоров’ї. Типологія дитячої інвалідності. Причини відхилень у здоров’ї. Зміст та напрямки реабілітації дітей з обмеженими функціональними можливостями.

Тема 9. Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації

Поняття норми і патології в соціальному розвитку людини. Поняття девіантної поведінки. Біологічні, психологічні, соціологічні теорії девіації. Характеристика девіантної поведінки. Причини соціальних відхилень в поведінці неповнолітніх. Поняття „важковиховуваний” в соціальній педагогіці. Типові групи „важковиховуваних” підлітків. Види делінквентної поведінки. Особливості адиктивної поведінки неповнолітніх. Поняття наркотиків та наркогенних речовин. Наркоманія, токсикоманія, алкоголізм як різновиди хімічної залежності. Ознаки узалежненої поведінки. Поняття созалежності. Стадії наркотичної залежності. Характеристика суїцидальної поведінки. Мотиви та стадії суїцидальної поведінки неповнолітніх.

Тема 10. Організація соціально-педагогічної роботи в соціальних інститутах територіальної громади

Сучасні підходи до розуміння громади. Громада як мезорівень соціального середовища. Основні характеристики територіальної громади. Територіальна громада як поле соціально-педагогічної діяльності державних та неурядових організацій. Зміст та форми соціально-педагогічної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах. Функціональні обов’язки соціального педагога в загальноосвітніх закладах. Структура соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді. Основні напрямки та форми їх роботи. Діяльність закладів соціального обслуговування в умовах територіальної громади (центр соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями, соціальний гуртожиток, соціальний центр матері і дитини, центр соціально-психологічної допомоги, центр для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді, центр медико-соціальної реабілітації для неповнолітніх). Організація соціально-педагогічної роботи в клубах за місцем проживання. Соціально-педагогічна діяльність неурядових організацій.

Тема 11. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю в зарубіжних країнах

Історичні та соціокультурні засади розвитку соціальної роботи за рубежом. __

Соціально-педагогічна допомога дітям за кордоном: система їх соціальної підтримки, дитячі соціальні служби, робота з безпритульними дітьми, з дітьми -інвалідами, з дітьми, що постраждали від насилля.

Виникнення та розвиток соціальної педагогіки в Німеччині.

Розвиток соціально-педагогічної роботи у Великобританії: традиції та сучасні підходи. Особливості допомоги дітям та молоді в сучасній Великобританії. Соціальна опіка дітей у Великобританії.

Основні аспекти соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у США та Канаді.

II. Технології соціально-педагогічної роботи

Тема 1. Технології соціально-педагогічної роботи: сутність та специфіка

Поняття соціальних технологій. Типи та види соціальних технологій. Особливості соціальних технологій. Головні складові змісту технологізації. Основні процедури соціальних технологій. Етапи реалізації соціальних технологій. Стратегія реалізації соціальних технологій. Структура технологій соціальної роботи. Поняття технологій соціально-педагогічної роботи. Особливості технології соціально-педагогічної роботи. Соціально-педагогічний підхід до соціальної роботи. Інтегрований, універсальний характер соціально-педагогічної роботи. Основні складові соціально-педагогічних технологій: соціально-психологічні, соціально-медичні і безпосередньо соціально-педагогічні технології. Умови реалізації соціально-педагогічних технологій. Типові недоліки соціально-педагогічних технологій: навчальний, моралізаторський та прагматичний характер соціальної роботи. Загальні і прикладні технології соціально-педагогічної роботи.

Тема 2. Методи соціально-педагогічної роботи.

Методи соціально-педагогічної діяльності. Філософські та загальнонаукові методи в соціально-педагогічній роботі. Спеціальні наукові методи (соціально-економічні, організаційні). Психологічні методи в практиці соціально-педагогічної роботи (психодіагностика, психокорекція, психологічне консультування, психотерапія). Соціологічні методи (аналіз соціуму, моніторинг, фокус-група).

Педагогічні методи (методи педагогічної діагностики, методи навчання, методи виховання).

Методи соціально-педагогічної діяльності. Метод „рівний-рівному”. Метод соціальної вуличної роботи.

Особливості впровадження загальнонаукових та спеціальних наукових методів в практику соціально-педагогічної роботи.

Тема 3. Організаційні форми соціально-педагогічної роботи

Зміст поняття “форма”. Поняття “форми соціально-педагогічної роботи”. Специфічні ознаки форми соціально-педагогічної роботи: функціональність, структурність, інтегративність, неперервність. Творча справа, захід, як різновиди організаційної форми соціально-педагогічної роботи.

Класифікація організаційних форм соціально-педагогічної роботи. Специфіка використання форм соціально-педагогічної роботи з різними

групами клієнтів. Особливості комплексних форм роботи. Індивідуальні, групові та масові форми соціально-педагогічної роботи. Особливості їх використання в практиці соціально-педагогічної роботи, специфіка застосування в роботі з різними групами клієнтів.

Тема 4. Соціальні інновації та технології визначення ефективності соціально-педагогічної роботи

Соціальні інновації: особливості, структури, типи. Особливості соціальних інновацій. Глобальні, регіональні і локальні інновації. Класифікація інновацій в соціальній роботі. Соціальна програма як засіб забезпечення нововведень в практику соціально-педагогічної діяльності. Соціальний педагог – носій творчості в соціально-педагогічному процесі

Критерії оцінки ефективності соціально-педагогічної роботи. Поняття результату соціально-педагогічної діяльності. Оптимальність соціально-педагогічних дій, чинники її досягнення. Критерії оцінки діяльності соціального педагога. Рівні визначення готовності соціального педагога до виконання діяльності (особистісна готовність; теоретична і технологічна готовність). Співвідношення кількісних та якісних критеріїв оцінки діяльності соціального педагога.

Взаємозв'язок понять інновація та передовий досвід. Значення передового досвіду в соціально-педагогічній діяльності. Переваги передового досвіду. Технології узагальнення передового педагогічного досвіду в системі соціально-педагогічної діяльності. Критерії, відмінні риси передового соціально-педагогічного досвіду. Послідовність (алгоритм) роботи з досвідом.

Критерії оцінки досвіду соціально-педагогічної роботи: масовість, визначеність, вимірюваність, оптимізація, економія ресурсів, результативність тощо.

Тема 5. Методи формування свідомості

Місце методів формування свідомості в системі інших соціально-педагогічних методів. Методи переконання. Соціально-педагогічні умови успішного використання переконання. Метод навіювання та прийоми його застосування. Приклад в системі формування свідомості клієнтів соціально-педагогічної роботи. Форми застосування методів формування свідомості.

Проектування форм соціально-педагогічної роботи. Інтелектуальний, розливальний та мотиваційний рівень сформованості показників моральної вихованості клієнта. Технології формулювання мети та завдань соціально-педагогічної роботи щодо організації та проведення конкретної форми.

Технологія підготовки і проведення соціально-педагогічної бесіди, дискусії та диспуту. Використання конференцій в практиці соціально-педагогічної роботи. Усний журнал як групова форма соціально-педагогічної роботи. Соціально-педагогічні умови ефективності підготовки та проведення форм роботи в системі реалізації методів формування свідомості.

Тема 6. Методи стимулювання поведінки об'єкту соціально-педагогічної роботи

Характеристика методів стимулювання. Методи позитивного підкріплення і прийоми їх застосування. Традиційні і інноваційні форми заохочення в практиці соціально-педагогічної роботи.

Методи негативного підкріплення і прийоми їх застосування. Типові помилки соціального педагога при використанні покарання.

Методи змагання і можливості його використання в соціально-педагогічній діяльності. Класифікація змагань. Технологія організації комплексного групового змагання. Забезпечення гласності і унаочнення змагання. Технології оформлення стендів змагань.

Соціально-педагогічні умови успішного застосування методів стимулювання.

Тема 7. Методи організації діяльності клієнтів соціально-педагогічної роботи

Характеристика і значення методів організації діяльності. Методи соціального навчання та закріплення позитивного досвіду.

Доручення як метод організації соціально-керованої діяльності. Типологія та зміст основних доручень. Стратегія надання доручення. Техніка чергування творчих доручень. Соціально-педагогічні умови успішного застосування методу доручення. перелік та зміст найбільш типових доручень для колективу вихованців. Зміст і макет унаочнення доручень (форма, шеврони, нашивки, емблеми) для колективу вихованців. Перелік та зміст найбільш типових доручень для колективу вихованців (волонтерів).

Особливості використання ігрових технік в соціально-педагогічній роботі. Гра як форма педагогічної взаємодії і засіб розвитку творчої особистості дитини чи молодшої людини. Ігрові техніки як впливовий засіб соціально-виховної роботи. Специфіка ігрової діяльності в системі соціально-педагогічної роботи. Класифікація ігор в соціально-педагогічній роботі.

Психолого-педагогічні умови застосування гри в соціально-педагогічній роботі: визначення творчого потенціалу гри; визначення місця і часу проведення, кількості учасників; забезпечення комфортності і природності гри; урахування вікових та анатомо-фізіологічних властивостей учасників гри; захист людської гідності, морального самопочуття кожного учасника гри; визначення місця ігротехніка під час проведення гри; цілеспрямоване поширення прав учасників гри. Психолого-педагогічні умови організації гри в процесі соціально-педагогічної діяльності. Авторська картотека творчих ігор. Принципи систематизації цієї картотеки: алфавітний, за змістом, за віком учасників, за кількістю учасників, за типом гри тощо.

Вулична ігротека, техніки її організації та проведення (форма, шеврони ігротехників, обладнання для проведення ігор, інформаційний матеріал).

“Сюїта ігор”(техніка станційного експресу, тематична та сезонна ігрова програма). Використання відомих вуличних ігор в практиці соціально-педагогічної роботи.

Тема 8. Соціальна вулична робота як метод соціально-педагогічної діяльності

Мета соціальної вуличної роботи . Основні завдання вуличної соціальної роботи . Переваги вуличної соціальної роботи. Основні форми вуличної соціальної роботи : ігротеки, дискотеки, вуличний театр, консультування, пункт соціальної підтримки, мітинг, вулична хода, рейд. Знання та вміння соціального педагога, що працює в умовах вуличного простору. Стратегія організації вуличної соціальної роботи. Організація роботи бригади вуличних соціальних працівників.

Правила техніки безпеки , яких має дотримуватись соціальний працівник, що працює на вулиці. Критерії ефективності соціальної вуличної роботи. Партнери соціального працівника, що працює в умовах вулиці. Перелік та зміст доручень для бригади вуличних соціальних працівників.

Розробка соціального паспорту мікрорайону. Проект проведення вуличної соціальної акції (робота в парах).

Тема 9. Рекламно-інформаційні технології в соціально-педагогічній роботі

Сутність та специфіка використання рекламно-інформаційних технологій у діяльності соціальних працівників. Поняття “Засоби масової інформації”. Роль засобів масової інформації як одного із соціальних інститутів та їх вплив на сучасне суспільство. Особливості впливу ЗМІ на формуванні способу життя молодшої людини. Проблема негативного впливу засобів масової інформації на дітей та підлітків. Стратегія і технології взаємодії соціального працівника з засобами масової інформації. Специфіка рекламної діяльності соціальних працівників та установ. Стратегія створення кола інформаційних джерел, якими може користуватися соціальний педагог у своїй діяльності (преса, телебачення, радіо). Форми взаємодії із ЗМІ. Тактика взаємодії соціального працівника із ЗМІ. Види інформаційного впливу в роботі соціального педагога.

Технології використання рекламних засобів в діяльності соціальних працівників. Специфічні ознаки соціальної реклами. Типові види рекламної продукції які використовуються в практиці соціально-педагогічної роботи.

Технології створення і використання прес-релізу як форми рекламно-інформаційної діяльності.

Традиційні форми інформування клієнтів. Технології оформлення та розміщення інформаційних стендів, стріт-бордів. Плакати, буклети, листівки, техніки їх влучного використання і в практиці соціально-педагогічної роботи.

Аналіз різних видів інформаційно-реklamної продукції. особливості розробки змісту та макету інформаційного буклету (плакату).

Розробка різних видів прес-релізів: анонс, запрошення, інформування, резюме, констатація.

Тема 10. Технології соціальної терапії в діяльності соціального педагога

Система впливів соціального середовища, що перешкоджають ефективній самореалізації особистості, розкриттю її здібностей та обдарувань. Проблема надання психолого-педагогічної допомоги особистості. Здійснення немедичної корекції чи терапії у ставленнях дитини до себе, до інших і до реального життя. Індивідуальна та групова форми роботи з клієнтом (їх переваги та недоліки). Особливості психолого-педагогічної групової терапії в практиці роботи соціального педагога.

Проблеми терапевтичної роботи соціального педагога з різними групами клієнтів. Проблеми шкільного психолого-педагогічного консультування : проблеми стосунків вчитель-учень, вчителі –батьки, учень - учень, питання адаптації до навчання, до умов та вимог школи, проблеми успішності та розвитку здібностей школярів.

Роль та місце батьків в заняттях терапевтичної групи. Групи взаємодопомоги.

Окремі напрями соціальної терапії : епістолярна терапія, казкотерапія, арт-терапія, тілесно-орієнтована терапія.

Тема 11. Особливості соціальної роботи в умовах оздоровчого табору

Переваги роботи літнього тимчасового дитячого оздоровчого табору у вирішенні проблем соціально-педагогічної роботи. Сутність і специфіка роботи тимчасових дитячих та юнацьких організацій в сучасних умовах. Сутність та специфіка роботи соціального педагога як організатора діяльності дитячих та юнацьких колективів в умовах літнього табору. Методичний вантаж педагога. Професійні обов'язки педагога-організатора. Відповідальність за життя та здоров'я дитини. Урахування в роботі специфіки, традицій роботи школи, умов району, міста. Творча особистість педагога-вихователя.

Таборова зміна як надзвичайно концентрований за змістом та виховною ефективністю період діяльності дитячого чи юнацького тимчасового колективу. Етапи таборової зміни: підготовчий, організаційний, основний, підсумковий. Види, форми колективного планування роботи дитячого колективу в умовах табору. Основні принципи самоврядування в діяльності дитячих та юнацьких колективів в умовах літнього табору. Органи самоврядування.. Система доручень в умовах тимчасового літнього оздоровчого табору. Зміст найбільш поширених доручень.

Поняття тематичного Дня-свята. Методика проведення найбільш типових табірних Днів. Спортивно-оздоровча робота в умовах табору. Організація народознавчої та пошуково-краєзнавчої роботи в умовах

літнього табору. Підсумковий період таборової зміни (Карнавал, Ярмарок, Свято прощання тощо). Методика підготовки та проведення фестивалів, творчих оглядів, концертів. Проведення педагогічної наради та підсумкової конференції.

Розробка плану та методики проведення таких тематичних днів: День Праці, Місто веселих майстрів, Ярмарок, День Здоров'я, День Фантастики, День "Все навпаки", День Театру, День Кіно, День Гри та Іграшки, День Героя, День гумору, Карнавал, День Казки, День Іменинника, Батьківський День).

Методика проведення "вогнику знайомств" та організаційних зборів для колективів різного віку.

Тема 12. Технології соціально-педагогічної роботи з сім'єю

Завдання соціально-педагогічної роботи з сім'єю. Типологія видів сімей, що потребують допомоги та підтримки соціального педагога. Технології діагностики сімейних стосунків. Соціально-педагогічні паспортизація сім'ї.

Методика створення генограми сім'ї. Технології сімейної терапії. Технології соціального патронажу, інспектування, нагляду. Технології соціально-педагогічного сімейного консультування. Специфіка роботи соціального педагога з молоддю сім'єю; із студентською сім'єю; із кризовими сім'ями тощо.

Методика організації роботи сімейного клубу (клуб молоді сім'ї, клуб студентської сім'ї, клуб молодих батьків), сімейної консультації. Технології підготовки і проведення сімейного свята.

Зміст і унаочнення соціального паспорта сім'ї.

Тема 13. Технології соціально-педагогічного супроводу осіб з обмеженими можливостями

Технологічні основи здійснення соціально-педагогічного супроводу клієнтів з обмеженими можливостями. Завдання соціального педагога в роботі з дітьми та молоддю з обмеженими можливостями. Технології вивчення особистості дітей з обмеженими можливостями. Технології соціального супроводу даної групи клієнтів. Реалізація соціально-психолого-педагогічних програм соціалізації дітей та молоді з обмеженими можливостями. Програми "Разом заради розвитку", "Крок за кроком", форми і методи роботи соціального педагога в цих програмах.

Методи та форми соціально-педагогічної роботи Центрів реабілітації, спеціалізованих з дітьми та молодими людьми з обмеженими функціональними та інтелектуальними можливостями.

Особливості соціального патронажу дітей з функціональними обмеженнями.

Зміст діяльності соціального педагога – організатора акцій: “ Книга – дитині інваліду”, “Посмішка дитини” , “ Ігротека для дитини-інваліда”. Технологія проведення соціально-педагогічної акції “ Разом заради розвитку”.

Розробка соціального паспорту та карти спостереження за розвитком дитини з об меженними можливостями.Розробка пам’ятки для батьків дитини з обмеженими можливостями.

Тема 14.Технології формування та розвитку творчої особистості

Завдання виховання людей з високим творчим потенціалом як актуальна проблема сучасної соціально-педагогічної науки і практики, і соціальна необхідність. Соціально-педагогічні особливості позитивної девіації. Поняття "творча особистість" ,"творчість" як основні , центральні поняття соціальної педагогіки. Психофізіологічні особливості обдарованості. Структура творчої особистості. Види обдарувань та типи творчої роботи з обдарованою молоддю. Технології виявлення, діагностики обдарованості. Соціально-педагогічні установи, що працюють з обдарованою молоддю. Діяльність соціального педагога в будинках творчості, клубах, студіях.

Тема 15 Технологізація волонтерської роботи в соціально-педагогічній діяльності

Технологічні аспекти формування та розвитку волонтерського руху в умовах сьогодення. Стратегія та технології управління діяльністю волонтерських груп. Характеристика соціальних програм, проектів та акцій у яких беруть участь волонтери. Діяльність волонтерів в умовах вуличної соціальної роботи. Діяльність волонтерів в системі формування здорового способу життя. Робота волонтерів з клієнтами з обмеженими можливостями. Система підготовки волонтерів до участі в соціально-педагогічній діяльності. Школа, семінар як форми навчання волонтерів. Проект діяльності центру волонтерів “ Добра воля”. Підготовка волонтерів в умовах тимчасових творчих об’єднань молоді. Проблеми пропаганди і популяризації волонтерської діяльності в сучасних умовах.

Література

1. Басов Н.Ф. Социальный педагог: введение в профессию. – М.,2006.
2. Басов Н.Ф. История социальной педагогики. Учеб. пособие. – М.,2005.
3. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі. – К.,2008.
4. Безпалько О.В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді: теоретико-методичні основи: Монографія. – К.: Наук. світ, 2006.
5. Вайнола Р.Х. Технологізація соціально-педагогічної роботи: теорія та практика. Навчальний посібник/ За ред проф. С.О.Сисоєвої – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2008. – 134 с.
6. Василькова Ю. В., Василькова Т. А. Социальная педагогика: Курс лекций. – М., 1999.
7. Капська А.Й. Соціальна робота: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2011. – 448 с.
8. Ковчина І.М. Сучасні технології соціальної роботи за рубежом. Навч.-метод. посіб. / За заг. ред. А.Й.Капської. – К.: Логос, 2001. – 96 с.
9. Клейберг Ю. А. Психология девиантного поведения: Учебное пособие для вузов. – М.,2001.
10. Книга для батьків. Посібник до тренінгового курсу „Підготовка кандидатів у прийомні батьки та батьки вихователі” / За заг. ред. Т.Ф. Алексєєнко. – К., 2006.
11. Кравець В.П. Психофізіологічні та психолого-педагогічні аспекти формування усвідомленого батьківства. – К., 2001.
12. Лукашевич М. П. Соціалізація: виховні механізми і технології. – К., 1998.
13. Макаренко А. С. Педагогічна поема. – К., 1986.
14. Максимова Н. Ю., Толстоухова С. В. Соціально-психологічні аспекти профілактики адиктивної поведінки підлітків та молоді. – К., 2000.
15. Мардахаев Л.В. Социальная педагогика: Учебник. – М., 2003.
16. Менделевич В. Д. Психология девиантного поведения. – М., 2001.
17. Молода сім'я: проблеми та умови її становлення. / За ред А.Й.Капської. – К, 2003.
18. Моховиков А. Н. Телефонное консультирование. – М., 1999.
19. Мудрик А. В. Социальная педагогика: Учеб. пособие для студ. пед. вузов /Под ред. В. А. Слостенина. – М., 1999.
20. Мустаева Ф. А. Основы социальной педагогики: Учебник для студентов высших педагогических заведений. – М., 2002.
21. Никитина Л.Е. Социальный педагог в школе. – М,2003.
22. Никитина Н.И. Методика и технология работы социального педагога: учеб. пособие для студентов пед. училищ и колледжей /Н.И.Никитина, М.Ф.Глухова. – М.: , 2005.
23. Овчарова Р. В. Справочная книга социального педагога. – М., 2001.
24. Організація і технологія соціальної роботи з дітьми вулиці / За заг. ред.А.Й.Капської. – К.,2003.

25. Профілактика ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки серед вихованців притулків для неповнолітніх: збірка інформаційних, методичних, ілюстративних матеріалів для спеціалістів / за заг. ред Т.В. Журавель, Т.Л.Лях. – К., 2004.
26. Робота з дитиною в прийомній сім'ї. Методичний посібник. – К.,2003.
27. Словарь по социальной педагогике /Авт.-сост. Л.В.Мардахаев. – М.,2002.
28. Соціально-економічні причини насильства в сім'ї в Україні. – К.,2004.
29. Социально-педагогическая поддержка детей группы риска: Учеб. пособие/ Л.Я.Олифиренко, Т.И.Шульга,И.Ф.Дементьева. – М.,2002.
30. Социальная педагогика: Курс лекций /Под общей ред. М. А. Галагузовой. – М., 2000.
31. Социальная педагогика: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений /Под ред. В. А. Никитина. – М., 2000.
32. Соціальна педагогіка: Підручник / За ред. проф. А. Й. Капської. - Київ: Центр навчальної літератури, 2009. – 412 с.
33. Соціальна педагогіка. Підручник. / За ред А.Й.Капської. – К.,2006.
34. Соціальна педагогіка: теорія та технології. Підручник / За ред. І.Д. Зверєвої. – К., 2006.
35. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія. / За ред. І.Д. Зверєвої. – К., 208.
36. Соціальна підтримка дітей з обмеженими функціональними можливостями. Методичні рекомендації /Авт.-упорядники Безпалько О.В., Губарева Т. Г. – К., 2002.
37. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями. / За ред А.Й. Капської. – К.,2003.
38. Створення та соціальний супровід прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу: Навч.- метод. комплекс / За заг. ред. Г.М. Лактіонової, Ж.В. Петровича. – К., 2006.
39. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах / За ред. А. Й. Капської. – К., 2001.
40. Трубавіна І. М. Зміст та форми просвітницької роботи з батьками. – К., 2000.
41. Трубавіна І. М., Бугаєць Н. А. Методи вивчення сім'ї. – К., 2001.
42. Трубавіна І.М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю. – К., 2002.
43. Шакурова М.В. Социальное воспитание в школе: Учеб. пособие / Под ред. А.В.Мудрика. – М., 2004.
44. Шацкий С.Т. Избранные произведения в 2т. – М.,1986.
45. Ярская-Смирнова Е.Р., Наберушкина Э.К. Социальная работа с инвалидами. – Спб, 2004.

КРИТЕРІЇ

оцінювання відповідей абітурієнтів
Інституту соціальної роботи та управління
на вступному фаховому випробовуванні з «Соціальної педагогіки»

<i>Рівень</i>	<i>Кількісна характеристика рівня</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>	
		<i>На питання теоретичного змісту</i>	<i>На питання практичного змісту</i>
Низький	100—123 бали	Абітурієнт виявив поверхові, фрагментарні теоретичні знання та не обізнаність щодо теоретико-методологічних засад, сутності та специфіки соціально-педагогічної діяльності, змісту соціальної педагогіки як науки; виявив незнання методів та форм соціально-педагогічної роботи.	В процесі розв'язання практичного завдання абітурієнт продемонстрував низький рівень сформованості практичних умінь щодо розв'язання соціально-педагогічної проблеми, відсутність володіння певними методами соціально-педагогічної роботи. Виявляє окремі вміння розробки організаційних форм соціально-педагогічної роботи.
Задовільний	124—150 балів	Абітурієнт виявив недостатній рівень обізнаності щодо теоретико-методологічних засад соціальної педагогіки, певну теоретичну підготовку з програмного матеріалу соціальної педагогіки, неповне вміння викласти положення теорії соціальної педагогіки як науки; пропонує поверхневу характеристику напрямів соціально-педагогічної роботи, недостатньо повно визначає зміст форм та методів соціально-педагогічної роботи	В процесі розв'язання практичного завдання абітурієнт продемонстрував середній рівень сформованості практичних умінь розв'язання соціально-педагогічної проблеми, володіння певними методами соціально-педагогічної роботи. Виявляє достатні вміння розробки організаційних форм соціально-педагогічної роботи і часткову спроможність до оцінки результату власної діяльності.
Достатній	151—175 бали	Абітурієнт виявив достатній рівень знань теоретико-методологічних засад, сутності та специфіки соціально-педагогічної діяльності, змісту соціальної педагогіки як науки; володіння базовими положеннями теорії соціальної педагогіки як науки та професійної діяльності; пропонує повну характеристику напрямів соціально-педагогічної роботи, визначає зміст форм та методів соціально-педагогічної роботи; не виявляє творчого, особистісного підходу в оцінці соціально-	В процесі розв'язання практичного завдання абітурієнт продемонстрував достатній рівень сформованості практичних умінь розв'язання соціально-педагогічної проблеми, володіння методами соціально-педагогічної роботи. Виявляє достатні вміння розробки організаційних форм соціально-педагогічної роботи і спроможність до оцінки результату власної діяльності. Не виявляє творчого підходу, гнучкості у розв'язанні соціально-педагогічних завдань

		педагогічних явищ.	
Високий	176—200 балів	Абітурієнт виявив високий рівень обізнаності щодо теоретико-методологічних засад, сутності та специфіки соціально-педагогічної діяльності, змісту соціальної педагогіки як науки; на високому рівні здатен обґрунтувати теоретичні підходи до визначення базових категорій соціальної педагогіки як науки на професійній діяльності; пропонує обґрунтовану характеристику напрямів соціально-педагогічної роботи, виявляє творчий, особистісний підхід в оцінці соціально-педагогічних явищ. На високому рівня характеризує зміст організаційних форм та методів соціально-педагогічної роботи, здатність до розробки авторських проектів та програм соціально-педагогічної роботи.	В процесі розв'язання практичного завдання абітурієнт продемонстрував високий рівень сформованості практичних умінь та навичок соціально-педагогічної роботи, володіння методами соціально-педагогічної роботи. Виявляє високий рівень сформованості умінь розробки організаційних форм соціально-педагогічної роботи; уміння доцільно застосовувати їх відповідно до потреб соціальних груп. Виявляє творчий підхід, винахідливість, мобільність у розв'язанні соціально-педагогічних завдань.

Голова фахової атестаційної комісії

А.О.Ярошенко